

SIMPOZIJI, DELAVNICE

MREŽA ZA PREOBLIKOVANJE OSKRBE

Šesta konferenca, ki jo organizirajo v okviru mreže za preoblikovanje oskrbe (ang. Transforming care network) je potekala med 26. in 28. junijem 2023 v angleškem Sheffieldu.

Fokus letošnje konference je bil na različnih kontekstih, v katerih oskrba poteka. Pozornost je bila usmerjena na omejitve (geografske, družbene), znotraj katerih ljudje nudijo in prejemaajo oskrbo; na prehode (različna obdobja oskrbovanja v življenjskem ciklu) ter na različne izkušnje z nudenjem in prejemanjem oskrbe. Velik poudarek je bil tudi na okoljskih tveganjih ter neenakostih v oskrbi, usklajevanju dela in oskrbe, digitalizaciji oskrbe ter na organizaciji oskrbe v različnih delih sveta npr. v Srednji in Južni Ameriki ter Afriki. Predstavljene so bile nove raziskave in razmišljanja o tem, kako sodobne družbene spremembe vplivajo na to, kdo zagotavlja oskrbo, kakšne vrste oskrbo ljudje prejemaajo in v katerih obdobjih svojega življenja; prav tako pa o okoliščinah, v katerih se oskrba zagotavlja in doživlja. Nadalje so raziskovalci predstavili raziskave povezane s posledicami oskrbovanja za različne družbene akterje npr. oskrbovalce. Konference so se udeležili številni ugledni raziskovalci s področja socialne politike, med drugimi tudi Rianne Mahon, Fiona Williams in Claude Martin, ki so imeli na konferenci tudi vabljen predavanja. Poleg

treh vabljenih predavanj je v okviru konference potekalo še 24 tematskih panelov in 11 simpozijev, ki so se dotikali perečih tem iz področja oskrbe različnih generacij, od otrok do starih ljudi.

Predavanje Rianne Mahon je bilo osredotočeno predvsem na koncept oskrbovalne ekonomije (ang. *economy of care*) ter na politične posledice neenake delitve oskrbovalnega dela (tudi v globalnem smislu). Pravi namreč, da neenaka delitev oskrbovalnega dela med spoloma ovira dosego enakosti med spoloma in osamosvajanje žensk. Poudarila je, da kljub temu, da se razvoj koncepta oskrbovalne ekonomije običajno pripisuje feministkam na severni polobli, ima le-ta pomembno vlogo tudi v Latinski Ameriki in na Karibih. V predavanju je izpostavila primera Kostarike in Urugvaja, pri čemer pa je poseben poudarek namenila temu, kako ovire na nacionalni ravni lahko deloma premagamo z inovativnimi pristopi na lokalni ravni, na primer v Bogoti in Mexico Cityju, ter na globalni ravni prek pobud, kot je Globalno zavezništvo za oskrbo, ki je bilo ustanovljeno v Mehiki. Poudarila je kognitivne in normativne vidike oskrbovalne ekonomije ter predstavila idejo o oskrbovalni ekonomiji kot potencialnem viru za oblikovanje koalicij, prav tako pa politični pomen tega koncepta, pri čemer je še posebej opozorila na vlogo nacionalnih, mestnih in celo globalnih perspektiv.

Fiona Williams je imela na konferenci predavanje z naslovom *Globalna oskrbovalna kriza in njena presečišča z rasno in podnebno pravičnostjo*, v katerem je

oskrbo obravnavala kot področje krize na mnogih različnih ravneh (lokalni, nacionalni, transnacionalni in globalni), hkrati pa kot potencial za pomembno družbeno in politično preobrazbo. Vzrok za krizo v oskrbi vidi v razvrednotenju oskrbe ter v pomanjkanju podpore, virov in časa, ki bi ljudem omogočili, da oskrbujejo in so oskrbovani, obenem pa je izpostavila tudi, da se sočasno s krizo v oskrbi odvija še dve globalni krizi in sicer rasna ter podnebna kriza, ki ju je pandemija samo še okrepila. Prav obdobje pandemije je zaostriło neenakosti med ljudmi, predvsem na področju oskrbe, pri čemer je poudarila sporočilo Združenih narodov (2020), da je pandemija covid-19 razkrila laž, da lahko svobodni trgi zagotavljajo zdravstveno oskrbo za vse; izmišljotino, da neplačano skrbstveno delo ni delo; iluzijo, da živimo v svetu brez rasizma; ter da smo vsi v istem čolnu. Poudarila je pomen solidarnosti v družbi in opozorila na vlogo skupnosti (globalne, lokalne) in skrbi za prihodnje generacije.

Neenakosti v oskrbi so bile tudi glavna tema tematskih panelov *Neenakosti in oskrbovalne potrebe*, v okviru katerih so bile predstavljene različne teme: od nezadovoljenih potreb (ang. *met and unmet needs*) starih ljudi in njihovih oskrbovalcev, neenakega dostopa do storitev dolgotrajne oskrbe, do spreminjanja vloge države blaginje in spolnih, razrednih in regionalnih neenakosti v nujenju in prejemanju oskrbe.

V tematskem panelu z naslovom *Poti v in skozi oskrbovanje* so raziskovalci predstavili raziskave, ki so se ukvarjale predvsem z določenimi obdobji povezanimi z oskrbovanjem. Aviad Tur Sinai je predstavil raziskavo o posledicah, ki

jih ima prekinitev oskrbe na družinske oskrbovalce. Zanimiva ugotovitev njihove raziskave, ki so jo naredili na podatkih *Raziskave o zdravju, procesu staranja in upokojevanja v Evropi* (kratica SHARE) je bila ta, da sta se subjektivna ocena zdravja in finančne sposobnosti med družinskimi oskrbovalci po prekinitvi oskrbovanja izboljšali, medtem ko se je zadovoljstvo z življenjem poslabšalo. Te ugotovitve kažejo na to, da oskrbovalci, tudi ko prenehajo oskrbovati, potrebujejo podporo in pomoč. Poleg družinskih oskrbovalcev, ki so v večini primerov žene, hčere ali snahe srednjih let, je veliko predstavitev na konferenci izpostavilo tudi težave, s katerimi se soočajo mladi oskrbovalci (ang. *young carers*), ter vpliv oskrbovanja na njihov razvoj in položaj v družbi.

V tematskem panelu na temo *Usklajevanja plačanega dela in neformalne oskrbe starih ljudi* so bili predstavljeni rezultati različnih raziskav iz Avstralije, Velike Britanije ter Švice. Andrin Altherr in Thomas Geisen sta predstavila rezultate projekta COMBECA (2020-2024) usklajevanje plačanega dela z neformalno oskrbo starejših, v katerem so preko intervjujev z delodajalci poskušali ugotoviti, kakšne formalne in neformalne prakse se v podjetjih razvijejo na področju usklajevanja plačanega dela in oskrbe starih ljudi. Med javnim in zasebnim delodajalcem opažata razlike, saj je industrijsko podjetje izrazito družinsko usmerjeno, pri čemer se družinske zadeve pogosto močno postavljajo pred zadeve podjetja, nasprotno pa javni delodajalec sledi bolj dejanskemu, individualnemu pristopu, povezanemu z manjšo normativno usmerjenostjo v zvezi z usklajevanjem plačanega dela in oskrbe

starih ljudi. To je sicer zanimiva ugotovitev, ki pa je verjetno vezana le na specifične delodajalce, ki so sodelovali v projektu. Nadalje je Kate O'Loughlin predstavila rezultate avstralske raziskave o vplivu prepoznavnosti oskrbovalcev na blaginjo in socialno vključenost zaposlenih družinskih oskrbovalcev. Ugotovili so, da so zaposleni, ki so poročali o večjih težavah pri dostopu do storitev dolgotrajne oskrbe, poročali o nižji prepoznavnosti vloge oskrbovalcev v skupnosti in slabših posledicah za blaginjo in socialno vključenost zaposlenih družinskih oskrbovalcev v primerjavi z zaposleni

z manj težavami pri dostopu do storitev dolgotrajne oskrbe.

Konferenca, ki sta jo soorganizirala Univerza v Sheffieldu in Center za proučevanje oskrbe (ang. CIRCLE), je bila izjemno dobro organizirana, organizatorjem pa je uspelo vzpostaviti tudi zelo sproščeno, prijetno in vključujoče vzdušje med vsemi udeleženci, kar je bila pomembna dodana vrednost konference.

Naslednja konferenca bo leta 2025 v Helsinkih.

Tjaša Potočnik
